

KANDIDATNUMMER

3345

Sidetall

1

av

3

Husk å skrive kandidatnummer og sidetall på hver side av besvarelsen!

ISSN 0130

Intensivt mellomkurs i norsk, trinn III

Skriftlig eksamen

4 timer

Den internasjonale sommerskole

Universitetet i Oslo

2015

I Lytteprøve

Spørsmål. Svar med hele setninger. Skriv svarene på dette arket.

1. Hvordan er statusen for dialektene i Norge sammenliknet med andre nordiske land?

statusen for dialektene i Norge er høyst sammenliknet med andre nordiske land.

2. Hvorfor finnes det ikke en offisiell uttaleordbok for norsk?

Det finnes ikke en offisiell uttaleordbok for norsk fordi nordmenn ikke har normalt talepråk.

3. Hva er årsaken til at talemålet i hovedstaden ofte har høy status i mange land?

Jo grunn av politikk, økonomi eller kultur har talemålet i Oslo den samme som i andre hovedstader i Europa, hverden en høy status.

4. I Norge var det lenge slik at folk som flyttet til Oslo forandret dialekten sin.

Hva var årsakene til dette?

Folk som flyttet til Oslo forandret dialekten sin fordi de ville bli akseptert av andre mennesker. Hvis man bruker sin dialekt, er man dum.

5. Nevn fire trekk som kjennetegner den generelle samfunnsutviklingen i Norge i 1970-årene.

Det gjelder den miljøkamp, kvinne kamp, diskusjoner om medlemskap i EU, menneskers rettigheter, flyktning osv.

6. Hvilke konsekvenser hadde utviklingen på 1970-tallet for synet på og bruken av dialektene?

Dialektene er i ferd med å forsvinne. Situasjonene forandres. Det er mange mennesker som flytter til Oslo og i har også en mental utbygging i dialektene med Oslo-downside.

7. Hvilke dialekter er ifølge Arne Torp mest utsatt for forandringer på 2000-tallet?

Dialektene fra vestlandet er mest utsatt for forandringer. - Østlandet

8. Hva ser Arne Torp som hovedårsaken til dialektforandringer hos unge mennesker på 2000-tallet?

De unge er forskjellige enn de eldre. (de har ikke de samme forholdene som de eldre har)
De har ikke de samme forhold som de eldre hadde.

9. Hva inneholder boken *Leve dialekten – en mental språkreise* av Gunnhild Kyverness?

Boken inneholder 14 introjer (samtaler) med kjente nordmenn som snakker dialekt.

10. Hva mener sangeren Kari Bremnes er viktigst for å beholde dialekten sin?

Sangeren Kari Bremnes sier at det er viktigst å like dialekten sin og å bruke den.

II Tekst med oppgaver

Operasjon avlogging

Aftenposten, 24.01.2015

«Pappa, elsker du mobilen din høyere enn du elsker meg?» Spørsmålet fra sjuåringen kom ikke direkte overraskende. Situasjonene der Lars Bratsberg holdt ett øye på ungene og det andre på mobilen, var blitt så mange at han ikke merket det selv. «Så klart jeg ikke elsker mobilen min mer enn deg», svarte han beroligende, men inni seg var han usikker. Hadde han gått for langt?

Negative konsekvenser

Mobilbruk er et sikkert samtaleemne når folk over 30 år møtes til middag. De er også den siste generasjonen som husker hvordan verden var uten Internett. Gjennomsnittsnordmannen sjekker smarttelefonen sin 150 ganger i døgnet, eller hvert sjette minutt. Den forstyrrer parforholdet, ødelegger samtaler, gir dårlig nattesøvn, og barna står fullstendig overlatt til seg selv og skriker etter oppmerksomhet mens foreldrene sitter som zombier. Er alt helsvart eller gjøres det noe for å endre situasjonen? Flere har nå begynt å tenke på hvordan de bruker digitale verktøy. Bedrifter har mobilfrie møter. Familier innfører regler for de voksne om å legge vekk smarttelefoner, iPader og laptopen til barna er i seng. «Tidens store moteord blant foreldre er nærvær», skrev den danske avisen *Politiken* tidligere i år.

Flaut

Etter konfrontasjonen med datteren begynte Lars Bratsberg å sette mobilen på lydløs og legge den i gangen. Nå er Bratsberg, som til daglig jobber i Google, hjemme i sin tredje pappapermisjon. Og sønnen Mads får sannsynligvis vokse opp med en mer nærværende pappa enn storesøstrene. Hver ettermiddag fra klokken fem til ni skrur Lars av mobiltelefonen.

Det siste halvannet året har han brukt på å skrive boken *Logg av* sammen med IT-gründer Thomas Moen, som i likhet med Bratsberg erfarte at mobilbruken hans hadde gått for langt. «Når jeg ser tilbake på hvor fjern jeg var i sosiale sammenhenger før, blir jeg flau», sier Moen.

Verken han eller Bratsberg mener det er en god idé å logge helt av, men de håper folk vil begynne å reflektere og ta mer bevisste valg rundt sin egen teknologibruk.

Ingen ny kritikk

Begrensninger av egen teknologibruk vil trolig bli en ny måte å vise hvilken sosial gruppe man tilhører, på samme måte som for eksempel trening og *slow food* er det. Dette er fenomener som først og fremst er utbredt i den sosiale, økonomiske og kulturelle eliten. Både Lars Bratsberg og Thomas Moen tror at bevisst teknologibruk kan bli en klassemarkør. «Vi håper at det ikke bare blir en trend i enkelte miljøer, men mer et skifte med varig endring», sier de.

Samfunnsgeograf og lektor ved Markedshøyskolen Karl-Fredrik Tangen er mer kritisk. Han sier: «Tanken om at du må utsette de umiddelbare behovene dine, er en evig klassemarkør. Det gjelder også forholdet til barneoppdragelse. Og kritikken mot overdreven teknologibruk er ikke ny. Å være skeptisk til nye fenomener er en reaksjon som vi treffer på i forskjellige situasjoner opp gjennom historien. Man har vært redd for alt fra langt hår til cowboyfortellinger og VHS-videoer.» Tangen mener at dette ikke er et større problem enn at folk før satt og så på TV, eller at mødre satt og leste ukeblader og pratet med venninnene sine foran ungene. «Det ligger i moralen vår at ny teknologi er skummel», sier han.

For lite kritiske

Lars Bratberg mener derimot at vi har vært for lite kritiske. 42-åringen mener han tilhører en generasjon som har vært veldig opptatt av alt nytt, og som har glemt å stille spørsmål underveis. «Det virker som om vi nesten ikke har lagt merke til at vi sakte, men sikkert har endret atferdsmønster. For noen fungerer det greit, for andre ikke. Personlig føler jeg meg som en bedre pappa når jeg ikke blir forstyrret av andre enn ungene mine», sier han.

A. Spørsmål til teksten «Operasjon avlogging».

1. Hvorfor har mange nordmenn problemer med parforholdet og nattesøvnen?

Nordmenn har mange problemer med parforholdet og nattesøvnen fordi de bruker smarttelefoner for mye.

2. Hvorfor får lille Mads Bratsberg vokse opp med en mer nærværende pappa enn storesøstrene fikk?

Hænder Lars Bratsberg ~~er~~ mer opptatt av barneoppdragelse. Han har også sin tredje pappapermisjon og tilbringer ~~med~~ mer tid med lille Mads Bratsberg. Lars skur av mobiltelefonen hver ettermiddag fra 5 til 9 så han er mer interessert i barneoppdragelse.

3. Hvorfor stiller Karl Fredrik Tangen seg kritisk til påstanden om overdreven teknologibruk i våre dager?

Kolleg Fredrik Tangen sier at mennesker er skeptiske til nye fenomener og vi hadde forskjellige situasjoner opp gjennom historien.

4. Hvorfor er Lars Bratsberg kritisk til teknologibruken i den generasjonen han tilhører?

Han sier at denne generasjonen har vært så opptatt av alt nytt og har har glemt å stille spørsmål underveis. Han er kritisk til overdreven forbruk av mobiler spesielt når det gjelder om familier med barn.

B. Fullfør setningene slik at innholdet blir det samme som i artikkelen.

- Da sjuåringen spurte ham, var faren ikke ^{veldig} overrasket av spørsmålet.
- Generasjonen over 30 år er den siste generasjonen som husker hvordan var livet var uten Internett og digitale verktøy.
- Boken Logg av ble skrevet av Lars Bratsberg sammen med IT-gründer Thomas Moen.
- I forskjellige situasjoner opp gjennom historien har man vært skeptisk til nye fenomener.
- Lars Bratsberg føler seg som en bedre pappa når han tilbringer mer tid med familien sin.

C. Parsetninger

Fullfør setningene i linje B nedenfor.

Innholdet i setning B må være det samme som i setning A.

1. A. Sjuåringen spurte: "Pappa, elsker du egentlig mobilen din høyere enn meg?"

B. Sjuåringen spurte om faren ^{hans egentlig} elsket mobilen sin høyere enn ham.

2. A. Bratsberg mener ikke det er en god idé å logge helt av. Det mener ikke Moen heller.

B. Verken Bratsberg eller Moen mener det er en god idé å logge helt av.

3. A. Det har blitt sagt av flere at det er viktig å begrense sin egen teknologibruk.

B. Det har blitt sagt av flere at det er viktig med begrensning av folks teknologibruk ^{begrensning}.

4. A. Mobiltelefonen forstyrrer parforholdet.

B. Parforholdet blir forstyrrt av mobiltelefonen.

D. Ordlagning

Fyll ut de åpne feltene.

Substantiv	Verb	Adjektiv/partisipp
en overraskelse	å overraske	overraskende
en forstyrrelse	å forstyrre	forstyrrende
en endring	å endre	endret
en refleksjon	å reflektere	reflekterende

E. Substantiv – adjektiv

god — *idé*

- ### F. Verb

For et år siden gjorde jeg aldri det.
jeg - aldri - gjøre

3. Hvorfor hørte du ikke på meg
 du - ikke - høre

da jeg holdt foredraget mitt i går?
 jeg holde

4. Han sier at han skal aldri spille dataspill igjen,
 han - aldri - spille
 for han hadde en negativ opplevelse med dataspill
 han ha
 i fjor.

G. Setningsbinding

Knytt sammen de to setningene ved hjelp av ordene som står i parentes. Du kan bytte om på rekkefølgen av setningene, men det logiske innholdet må være det samme.

Spørsmålet var ikke direkte overraskende. Han ble usikker.

(selv om) Selv om spørsmålet var (ikke) direkte overraskende,
ble han usikker.

(likevel) Spørsmålet var ikke direkte overraskende.
Likevel ble han usikker.

Bedrifter kjører mobilfrie møter. De ansatte blir alltid forstyrret.

(fordi) Bedrifter kjører mobilfrie møter fordi de ansatte alltid
blir forstyrret.

(derfor) De ansatte blir alltid forstyrret derfor kjører
bedrifter mobilfrie møter.

(så) De ansatte blir alltid forstyrret så bedrifter
kjører mobilfrie møter.

III Stil

Velg bare én av oppgavene. Skriv en stil på ca. 300 ord.

Oppgave 1

Den teknologiske utviklingen de siste 15 årene har resultert i et samfunn hvor digitale verktøy som for eksempel smarttelefon, nettbrett og pc tar stadig mer av vår oppmerksomhet i hverdagen. Hva tror du dette gjør med oss som mennesker? Hva er dine tanker om denne utviklingen?

Overskrift: *Teknologien og mennesket*

Oppgave 2

Fortell om språksituasjonen i hjemlandet ditt: Er det mange språk der? Er det ett eller flere offisielle språk? Hvordan er dialektenes posisjon? Er det vanlig å beholde dialekten sin når man flytter, og er det akseptert at dialekt brukes i offentlige sammenhenger som for eksempel i parlamentet?

Overskrift: *Språksituasjonen i hjemlandet mitt*

Oppgave 3

«Hjemmelekser er urettferdig fordi ikke alle foreldrene har kunnskap nok til å hjelpe barna med leksene. Dessuten fører lekser til stress og krancling hjemme. Når de voksne er ferdig med arbeidsdagen sin, har de fri. Når barna er ferdig med sin arbeidsdag, har de likevel mer jobb å gjøre hjemme. La barna gjøre leksene på skolen den siste timen hver dag, så kan de komme hjem og ha tid til å være sammen med familie og venner, eller drive med sport og andre aktiviteter.»

Dette skriver en frustrert far i et avisinnlegg. Hva mener du om saken? Bruk gjerne dine egne erfaringer.

Overskrift: *Hjemmelekser*

Oppgave 4

«Konflikten mellom kvinnen og mannssamfunnet er kjernen i *Et dukkehjem* (1879)», skriver litteraturprofessor Edvard Beyer. Hvordan kommer denne konflikten fram i det bildet vi får av hovedpersonen i skuespillet, Nora? Synes du at *Et dukkehjem* er relevant for å sette lys på kvinnens stilling i samfunnet i dag?

Overskrift: *Kvinnen og mannssamfunnet i Et dukkehjem*

Jeg liker godt dette emnet. Min mening er at overdreven teknologibruk er et viktig problem man har i dag.

Først og fremst har jeg ingen smarttelefon; ~~(og jeg)~~ for det andre, bruker jeg mobilen bare for å snakke med familien eller vennene mine. Jeg tenker ikke på å kjøpe en smarttelefon fordi jeg kan holde kontakt med dem uten å ha en smarttelefon.

Jeg har veldig mye ting å gjøre hver dag. Jeg har ikke tid ~~til~~ å kaste bort med Facebook og andre sosiale medier. Etter jobb foretrekker jeg å drive med sport og andre aktiviteter sammen med familien min. Jeg vil gjerne gå på en tur, løpe eller sykle når jeg har for mye tid.

Seruten jeg er ikke interessert i å følge moten med denne "avanserte" teknologien. Likevel har jeg en Facebook konto som jeg sjekker to ganger hver dag. Det er nok for å holde kontakt med andre venner som bor i utlandet.

Jeg ~~er sikker~~ ^{er sikker} på at ~~en~~ ^{et} ~~teles~~ ^{virkelig} samtale mellom to mennesker er mer spennende enn en samtale via en smarttelefon. Jeg er kanskje litt gammeldags men jeg er overbevist om at verden full av digitale verktøy er faktisk ganske rar og ensom. Ja, vi har penger så vi

kan kjøpe seg smarttelefoner hvis vi vil, men vi er ~~meget~~ fattige når vi tenker på det sosiale perspektivet.

Jo mer aktive vi er med denne teknologien, jo mer ensomme og usosiale føler vi oss i virkeligheten. Vi mister livsgleden ^{vi kan ha} sammen med familien og gode venner.

Som sagt, ~~jeg~~ ^{jeg} er ~~ikke~~ uenig i denne nye fenomenen. Jeg ~~tror på~~ trives godt å tilbringe ~~mye~~ tid med andre viktige ting som familie, venner og forskjellige hobbyer.

Uten smarttelefon føler jeg meg som en fri og heldig person som kan ikke bli forstyrrt av digitale verktøy som nesten alle elsker så mye.